De vastgoedman die vrede sloot. Jared Kushner, Trump en het einde van de diplomatieke illusie

Posted on 28 oktober 2025 by Arie Graafland

Op de ochtend van 29 september publiceerde *The New York Times* het vredesplan voor de Gaza-oorlog. Voor het eerst sinds jaren leek er een doorbraak: het Witte Huis drong aan op een onmiddellijke wapenstilstand, Hamas stemde in met voorwaarden die het tot dan toe altijd had verworpen. Gaza moest een terreurvrije zone worden en heropgebouwd worden voor haar eigen bewoners. Israël zou zich terugtrekken achter een afgesproken lijn; gijzelaars zouden worden vrijgelaten in ruil voor gedetineerde Palestijnen. Zoals altijd was de uitruil volledig scheef – Israël levert honderden gevangenen voor elke ontvoerde burger – maar vrede en terugkeer van geliefden wegen zwaarder dan proportie.

Qatar, al decennia de huisbank van Hamas en gastheer van zijn leiders, speelde opnieuw bemiddelaar. Niemand kan verbaasd zijn dat een organisatie als Hamas – een religieus-tribale variant van Al-Qaida of IS – elke kans op normalisering saboteert. Evenmin dat ze hun eigen bevolking als schild misbruiken. En niemand is

verrast dat de EU-ministers weer geen akkoord bereikten. De Europese Unie, altijd groot in morele verklaringen, is diplomatiek verlammend verdeeld.

Trump, de ongeliefde realist

Hoe reageerde de westerse pers? In de VS waren de reacties voorspelbaar verdeeld. Interessant was vooral de analyse van Eliot A. Cohen, veteraan-auteur bij *The Atlantic*, zeker geen Trump-fan. Cohen schreef dat Trump de realiteit van deze oorlog beter begreep dan vrijwel alle andere leiders. Waar Biden en Europa bleven zwelgen in procedurele verontwaardiging, liet Trump Israël zijn werk doen.

Toen Israël ooit een aanval uitvoerde op Hamas-doelen in Qatar, deed Trump niet meer dan brommen dat het onhandig was – maar een veroordeling bleef uit. Cohen noemt hem, ondanks alle bedenkingen, een man die 'de wereld nam zoals ze is'. En ja, zelfs een kandidaat voor de Nobelprijs. Zelfs Kenneth Roth van *The Guardian*, doorgaans een toonbeeld van moreel activisme, moest toegeven dat Trump 'de lof verdient die hem toekomt' – al stuit het hem merkbaar tegen de borst. Dat zelfs uitgesproken Trump-critici zijn aanpak erkennen, zegt alles over de intellectuele verwarring waarin het Westen verkeert.

Terwijl in Washington gepraat werd over resultaten, hield Europa zich bezig met symboolpolitiek. Frankrijk en Engeland erkenden prompt een Palestijnse staat, een gebaar dat even krachtig als leeg was. Toch stapten Macron en Starmer begin oktober op het vliegtuig naar Sharm el-Sheikh: een fotomoment met Trump laat je niet liggen, zelfs niet als je volledig irrelevant bent voor het vredesproces. En Nederland? Opmerkelijk stil. *De Telegraaf* toonde zich opgelucht, *de Volkskrant* hield het bij een historisch overzichtje van mislukte VN-pogingen. De Amerika-deskundigen zwegen collectief. Kennelijk paste het niet in hun denkraam dat Trump vrede kon brengen waar hun morele favorieten faalden.

De vastgoeddeal van de eeuw

Wie echt wil begrijpen hoe dit vredesproces tot stand kwam, moet Jared Kushners boek *Breaking History* lezen. Kushner – Trumps schoonzoon en adviseur – was de architect van de Abraham-akkoorden, de diplomatieke doorbraak die de Emiraten, Bahrein, Kosovo, Marokko en Soedan aan Israël bonden. Kushner is de architect van het huidige vredesproces. Zonder dat netwerk van normalisering zou het huidige

akkoord onmogelijk zijn geweest. Kushner is geen diplomaat, geen militair, geen academicus, maar een projectontwikkelaar. En dat is precies zijn kracht. Hij denkt in grond, lijnen, grenzen, eigendom – concreet, niet ideologisch. Zijn grootouders overleefden de Holocaust, zijn vader werd succesvol in vastgoed, hijzelf bouwde voort op die lijn. Onderhandelen is zijn overgeërfd talent.

In de woestijn met MBS

Kushners aanpak: details eerst, symboliek later. Alles punt voor punt afhandelen. Terwijl Amerikaanse diplomaten verdrinken in goede bedoelingen en onleesbare verdragsteksten, vroeg Kushner zich af: *Waar ligt die grens precies? Wat betekent Oost-Jeruzalem?* Wat hij aantrof, was een papieren puinhoop. Iedereen wilde vrede, maar niemand wist waar die moest beginnen. In 2017 ontmoette hij in Washington een jonge Saoedische prins: Mohammed bin Salman. Ook wel MBS. De Saoedi's beloofden verandering, modernisering, samenwerking. De diplomatieke garde in Washington verklaarde hem voor gek dat hij de kroonprins vertrouwde. Kushners bericht aan MBS was kortaf: *'Als ik met Trump naar de woestijn vlieg en daar alleen kamelen aantref, kan ik het hier wel schudden.'*

De ontvangst in Riyad was echter groots. Trump danste de zwaarddans, beelden die de wereld overgingen. Na jaren van Amerikaans moralisme en Obama's afstandelijke houding, bood Trump iets nieuws: geen les, maar een deal. Op het moment dat ik dit schrijf staan Kushner en Witkoff weer klaar om naar Tel Aviv te vliegen.

Kushner past op het Midden-Oosten toe wat hij in New York leerde: je sluit geen overeenkomst op emotie, maar op clausules. Hij maakte een lijst van elk twistpunt, reisde ermee van Tel Aviv naar Ramallah, van Abu Dhabi naar Amman, en vroeg iedereen wat ze écht wilden. 'Zo doen we dat in het vastgoed', schrijft hij, 'punt voor punt. De goede intenties zijn voor het diner later.' Hij sprak met Mahmoud Abbas, die volledig verstrikt bleek in geldstromen van VN en EU – te veel belangen, te weinig vrijheid. Daarna werd hij door MBS uitgenodigd in een villa met Mohammed bin Zayed (MBZ) van de Emiraten. Daar, aan de Rode Zee, werd voor het eerst openlijk gesproken over normalisatie met Israël. Niemand had het ooit zó direct gevraagd.

Het resultaat: de Abraham-akkoorden – historische normalisering tussen Israël en meerdere Arabische staten. Niet door morele druk, maar door onderlinge belangen,

handel en wederzijdse erkenning. En precies die realistische logica leidde uiteindelijk, jaren later, tot het huidige vredesplan.

Breaking History: de inside deal

Kushner beschrijft in *Breaking History* zijn rol van binnenuit. Hij spaart Trump niet, maar beschrijft hem als een man van instinct: grof, ongeduldig, maar met ongepolijste intuïtie voor machtspolitiek. Waar professionele diplomaten in hun eigen jargon verzuipen, zag Trump een probleem dat opgelost moest worden – niet begrepen.

Kushner leest ondertussen Sun Tzu en Kissinger, maar werkt vooral als aannemer: steen voor steen, dossier voor dossier. Zijn analyse is pijnlijk: alle eerdere vredespogingen leden aan hetzelfde defect – een oceaan aan morele taal, maar geen kaarten, geen data, geen deadlines. De diplomatie is vol van deugdzaamheid, maar arm aan structuur.

De ironie van het succes

Nu, jaren later, Trump terug in het Witte Huis, lijkt het ondenkbare gebeurd: zijn team boekt concrete vooruitgang waar de VN decennia lang faalde. Voor links is dit een existentiële nachtmerrie. Niall Ferguson schreef in *The Free Press* dat 'de progressieve elite niet kán verdragen dat vrede bereikt wordt zonder haar eigen morele regie'. De VN, de EU, de NGO's – allemaal blijven ze hangen in de nostalgie van een verdwenen wereldorde waarin conferenties soms vrede brachten en bureaucratie nog moreel gezag had. Die tijd is voorbij. De nieuwe diplomatie is die van vastgoedmannen, en dealmakers. Niet van vlaggen en intentieverklaringen, maar van ondertekende contracten.

Wat deze episode vooral blootlegt, is de Europese irrelevantie. Terwijl de VS deals sluit met Joden en Arabieren, vergadert Europa over resoluties en genderquota. Brussel gelooft nog altijd dat morele superioriteit een geopolitiek instrument is. In werkelijkheid is het een diplomatiek slaapmiddel. Macron, Starmer en de rest kunnen hun handtekening zetten onder elke denkbare 'erkenning van Palestina' – het verandert niets. We kunnen rode lijnen trekken, het verandert niets. Ze zijn irrelevant, zoals Trump zegt. De beslissingen vallen elders. De macht verschuift naar wie belangen begrijpt in plaats van gevoelens regisseert.

De vrede van de vastgoedman

Jared Kushner was geen diplomaat, maar hij bracht iets wat het Westen kwijt is: handelingsvermogen. Zijn methode is banaal en revolutionair tegelijk: luisteren, tellen, tekenen. Niet uit geloof in utopie, maar uit begrip van ruil. *Breaking History* is geen groot literair werk, maar wel een verslag van effectiviteit. Of alles klopt kan ik niet overzien, veel is politiek van binnen het Witte Huis. Een slangenkuil, met andere woorden.

De man die door de liberale pers werd weggezet als ideale schoonzoon van de president, blijkt de enige die begreep dat vrede niet voortkomt uit empathie, maar uit belangen die je hardop durft te benoemen. Wat dat voor de Europese diplomatie en politiek betekent, is duidelijk: zij heeft niets meer te bieden dan papieren vredesverklaringen en morele schaamte. De geschiedenis, zo leert Kushner, wordt niet geschreven door commissies maar door mensen die, als een architect, hun bestektekening punt voor punt uitvoeren.

Jared Kushner – ***Breaking History: A White House Memoir***
Broadside Books, 2022 – 492 p.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Hartelijk dank!*